

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Koersnotitie Utrechts Programma Landelijk Gebied	TELEFOONNUMMER	+31618300620
DATUM	30-05-2023	E-MAILADRES	carla.bisseling@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-367003060-1222	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Carla Bisseling	TEAM	PMB
		PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGE	Koersnotitie Utrechts Programma Landelijk Gebied		

Geachte dames en heren,

Essentie/ samenvatting:

Vanuit het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) hebben alle provincies de opdracht om uiterlijk 1 juli 2023 een Provinciaal Gebiedsprogramma Landelijk Gebied in te dienen. In deze gebiedsprogramma's worden ook de gebiedsplannen voor stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden geïntegreerd zodat daarmee voldaan wordt aan de Wet stikstofreductie en natuurverbetering die per 1 juli 2021 in werking is getreden. Het Utrechtse provinciale gebiedsprogramma noemen we het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). Het rijksbeleid vanuit het NPLG en de ontwikkeling van het UPLG gaan hand in hand en zijn parallelle, samenhangende processen. Het UPLG wordt opgesteld in drie stappen: 1) Startnotitie, 2) Koersnotitie en 3) UPLG-versie 1.0. De Startnotitie is op 9 mei jl. vastgesteld door GS na een informatiesessie hierover met PS. De Koersnotitie is een tussenproduct in het proces van Startnotitie naar UPLG-versie 1.0. Deze notitie omvat een inhoudelijke analyse en een aantal structurerende principes en is te beschouwen als de 50%-versie van het UPLG. Wij bespreken deze graag met u in de commissievergadering van RGW van 21 juni 2023.

Inleiding:

Als provincie Utrecht werken we samen met onze gebiedspartners aan een vitaal landelijk gebied, waarin een gezonde natuur, een klimaatbestendig watersysteem en een economisch rendabele en duurzame landbouw hand in hand gaan en broeikasgasemissies zijn gereduceerd. Alleen zo kan het Utrechtse landelijk gebied aantrekkelijk zijn en blijven om te wonen, te werken, om voedsel te produceren en om te recreëren. Dit is ook de inzet van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) waarover we u via verschillende Statenbrieven en infosessies hebben geïnformeerd. Met het NPLG heeft het Rijk de stikstofopgave verbreed naar natuur (breder dan alleen Natura 2000-gebieden), water, klimaat en bodem voor het gehele landelijk gebied.

Vanuit het NPLG vraagt het Rijk aan alle provincies om op 1 juli 2023 een (concept) provinciaal gebiedsprogramma aan te leveren waarin beschreven staat hoe zij de NPLG-opgaven gaan realiseren. In deze gebiedsprogramma's worden ook de gebiedsplannen voor stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden geïntegreerd, zodat daarmee ook voldaan wordt aan Wet stikstofreductie en natuurverbetering die per 1 juli 2021 in werking is getreden. Na toetsing door het Rijk worden de concept-gebiedsprogramma's omgezet in een definitief gebiedsprogramma. De provinciale gebiedsprogramma's vormen de basis waarmee het Rijk haar middelen vanuit het Transitiefonds Landelijk Gebied toedeelt aan de provincies. Het Utrechtse Provinciale Gebiedsprogramma noemen we het Utrechts Programma

Landelijk Gebied, afgekort het UPLG. Het UPLG wordt een belangrijke bouwsteen voor het Utrechtse Ruimtelijk Voorstel dat we in het najaar aanbieden aan het Rijk.

Het UPLG, de conceptversie die we op 1 juli indienen bij het Rijk, stellen we op in drie stappen: 1) Startnotitie, 2) Koersnotitie en 3) UPLG. De Startnotitie hebben wij op 9 mei jl. vastgesteld en ter informatie naar u gezonden. Ter informatie ligt nu de Koersnotitie voor. De Koersnotitie is de schakel/tussenproduct in de vertaling van de Startnotitie naar het UPLG-versie 1.0. Deze notitie omvat op het gebied van water, klimaat, natuur (inclusief stikstof) en landbouw een eerste inhoudelijke analyse en een aantal structurende principes. Gesprekken met onze medeoverheden zijn input geweest voor deze Koersnotitie. Enkele waterschappen waren medepenvoerder. We beschouwen deze Koersnotitie als de 50%-versie van het UPLG.

Uit de analyses voor de Koersnotitie is gebleken dat de impact van de opgaven waar we voor staan groot zal zijn. Het gaat niet meer alleen om stikstof, de vraagstukken op het gebied van water, klimaat en natuur zijn minstens zoveel omvattend en van betekenis voor de mensen die er wonen en werken. Om die reden wordt momenteel ook gewerkt aan een sociaaleconomische impactanalyse, allereerst voor het UPLG op hoofdlijnen maar later richting een UPLG 2.0 zal daar meer invulling aan gegeven kunnen worden. Uitwerking van al deze opgaven betekent een flinke ruimteclaim en het combineren van opgaven waardoor meervoudig ruimtegebruik een belangrijk uitgangspunt is. De uitdagingen waar we voor staan zijn groot, maar het biedt ook kansen:

- ons landelijk gebied wordt klimaatbestendig met een robuust en veerkrachtig watersysteem en draagt bij aan de reductie van broeikasgasemissie;
- biodiversiteit versterken we vanuit een combinatie van de natuuropgave met een natuurinclusieve landbouw;
- we brengen de natuur en landbouw in balans met de draagkracht van het landschap en het onderliggende water- en bodemsysteem;
- investeren in duurzaamheid is ook investeren in een duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw.

Vervolprocedure/ voortgang:

Met deze notitie gaan we in gesprek met de vertegenwoordigers van de agrarische sector en de natuursector. Op basis daarvan werken we de Koersnotitie verder uit tot het concept-UPLG die we op 1 juli indienen bij het Rijk. Dit concept omvat ook onderwerpen die nu in de Koersnotitie nog ontbreken en waar we komende tijd nog aan werken. Het gaat om: een eerste indicatie van mogelijke maatregelen, instrumenten, onderzoek & monitoring, kostenraming, uitvoering, randvoorwaarden en een Sociaal Economische Impact Analyse (SEIA). Het concept-UPLG dat we op 1 juli indienen bij het Rijk zullen we u ter informatie aanbieden. Na die periode gaan we ook aan de slag met de gebiedsagenda's en de eventuele resultaten daarvan nemen we mee in het UPLG-traject. We zien 1 juli daarmee als een startpunt voor het verdere traject.

Het Rijk legt vervolgens het concept-UPLG ter toetsing voor aan de Ecologische Autoriteit en aan een consortium van kennisinstellingen (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Planbureau voor de Leefomgeving en Wageningen University & Research) die het UPLG doorrekenen op doelbereik. Mede op basis hiervan voert het Rijk een integrale beoordeling op het gebiedsprogramma uit die als feedback aan de provincie in het najaar wordt doorgegeven. Ook een beoordeling van de Sociaal Economische Impact Analyse is daar onderdeel van.

De opmerkingen van het Rijk verwerken we in de eindversie UPLG die we u in Q1 van 2024 ter vaststelling aan uw Staten voorleggen (definitieve versie UPLG 1.0). Het vaststellen van het UPLG door uw Staten markeert de officiële start van de implementatie van het UPLG samen met onze gebiedspartners. Op basis van voortschrijdende inzichten en veranderende omstandigheden zal het UPLG met enige regelmaat (jaarlijks of tweejaarlijks) in een nieuwe versie aan u worden aangeboden.

Participatie en communicatie:

Wij hebben in de aanloop naar deze Koersnotitie verschillende momenten van participatie en gesprek georganiseerd:

- *Opstellen UPLG-Startnotitie:* We hebben in deze startfase verschillende gesprekken gevoerd met onze gebiedspartners: in klein comité met de waterschappen en met LTO en daarna in een bredere setting met de bestuurlijke gebiedstafel Stikstof Oost en West (waterschappen, gemeenten, LTO en TBO's). Daarnaast nog een apart overleg met alle Utrechtse waterschappen en gemeenten. De input uit deze gesprekken is meegenomen in de Startnotitie UPLG.

- *Van Startnotitie naar Koersnotitie:* Medio april hebben we een driedaagse inhoudelijke ambtelijke werksessie georganiseerd (een hackathon): de eerste twee dagen met alleen provinciale medewerkers (intern ambtelijk) en enkele waterschappen. De derde dag zijn de resultaten van de eerste twee dagen besproken met een brede groep van ambtelijke vertegenwoordigers van alle Utrechtse waterschappen en gemeenten. Een 4e hackatondag heeft plaats gevonden op 30 mei met de landbouw- en natuurorganisaties en een 5^e hackatondag op 1 juni opnieuw met de gemeenten en waterschappen. Uw Staten hebben wij over de Startnotitie en het te doorlopen proces geïnformeerd op 26 april jl. in een informatiesessie.

Nu volgt de volgende stap:

- *Van Koersnotitie naar concept-UPLG:* komende weken organiseren we verschillende bestuurlijke overleggen waarbij we een reactie vragen op de Koersnotitie: een overleg met bestuurders van waterschappen en gemeenten, een overleg met bestuurders van de agrarische organisaties en een bestuurlijk overleg met de natuurorganisaties. Daarnaast is er op 14 juni een bijeenkomst met de Regionale Stuurgroep Utrecht Oost en op 16 juni met de Regionale Stuurgroep Utrecht West en op dezelfde dag ook met de Provinciale Stuurgroep Landelijk Gebied. Ook bij deze overleggen is het UPLG een belangrijk agendapunt. We organiseren daarnaast in juni bijpraatmomenten in de deelgebieden met onze lokale gebiedspartners (gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties en agrarische sector). Tijdens deze bijpraatmomenten presenteren we de denklijnen/principes van het UPLG, informeren we over het proces en duiden we de betekenis van het UPLG voor de deelgebieden. We geven daarbij ook aan dat we het indienen van het concept-UPLG (1 juli-versie) zien als een startpunt voor het verdere traject. Tot slot houden we een afsluitende Webinar op 4 juli voor alle betrokken partijen. Tijdens deze Webinar geven we een toelichting op de conceptversie van de UPLG-1.0 zoals we die op 1 juli naar het Rijk hebben gestuurd.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen